
FOLKETINGET

Europaudvalget og Finansudvalget

Folketingets Økonomiske Konsulent

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 10. juni 2013

Kommissionens henstillinger vedrørende dansk økonomi (makroøkonomiske ubalancer og underskud på de offentlige finanser).

Sammenfatning

Danmark får tre konkrete henstillinger som led i Det Europæiske Semester. Vi skal stadig nedbringe underskuddet på de offentlige finanser, indtil de endelige tal for underskuddet for 2013 foreligger i begyndelsen af 2014. Herudover er der stadig nogle (få) problemer vedrørende arbejdsmarkedet m.v. Endelig skal vi fjerne visse barrierer for konkurrencen.

Sidste år (2012) fik vi fem henstillinger fra Kommissionen.

*Det er dog værd at notere sig, at Danmark er det land, der har fået det absolut laveste antal landespecifikke henstillinger af Kommissionen. Vi har kun fået **fem** i alt (ud af 16 mulige), mod et samlet gennemsnit på ti henstillinger pr. EU-land for alle andre EU-lande.*

På den måde kan man måske sige, at vi er det EU-land med det færreste antal samfundsøkonomiske problemer indenfor den metode, der anvendes i Det Europæiske Semester.

1. Indledning

Kommissionen har for nylig fremsendt sine henstillinger (eller anbefalinger) til EU-landene som et led i Det Europæiske Semester.

Anbefalingerne omhandler både de såkaldte makroøkonomiske ubalancer og spørgsmålet om underskuddet på de offentlige finanser. Endvidere er de samlede landespecifikke henstillinger for 2013-2014 også med.

I notatet gennemgås kort anbefalingerne vedrørende Danmark og hovedpunkterne vedrørende de øvrige EU-lande.

2. Hvad siger Kommissionen om dansk økonomi¹

Kommissionen udtaler, at Danmark i perioden 2013-2014 træffer følgende finanspolitiske beslutninger med henblik på at:

- gennemføre budgetstrategien i 2013 som planlagt for at sikre korrektion af **det uforholdsmæssigt** store underskud senest i 2013. Derudover gennemføre budgetstrategien for 2014 og frem med henblik på at sikre en passende finanspolitisk indsats for at opretholde den mellemfristede målsætning
- tage yderligere skridt til at forbedre beskæftigelsesegnetheden for personer på **kanten af arbejdsmarkedet**, herunder personer med indvandrerbaggrund, langtidsledige og lavt kvalificerede arbejdstagere. Forbedre kvaliteten af **erhvervsuddannelserne** med henblik på at nedbringe frafaldsprocenten og øget antallet af **praktikpladser**. Gennemføre **folkeskolereformen** for at hæve uddannelsesniveauet og forbedre **omkostningseffektiviteten** i undervisningssystemet.
- fortsætte indsatsen for at fjerne barriererne for **konkurrence**, bl.a. i detailsektoren og bygge- og anlægssektoren, og øge effektiviteten af de **offentlige tjenesteydelser** (egne fremhævelser).

Danmark er altså, ifølge Kommissionens oplæg, stadig under proceduren vedrørende uforholdsmæssigt stort underskud på de offentlige finanser, selv om underskuddet ifølge regeringens prognoser i år (2013) kommer ned på 1,2 pct. af BNP i **2013** og 1,6 pct. af BNP i **2014**.; en prognose der i det store hele støttes af Vismændene.

¹ Dokument COM(2013) 354 final. Rådets henstilling om Danmarks nationale reformprogram for 2013 og med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2012-2016.
http://www.euo.dk/upload/application/pdf/69e1eef5/COM_2013_354_DA_ACTE_f.pdf

Kommissionen regner dog med at underskuddet bliver på 1,7 pct. af BNP i 2013 og 2,7 pct. af BNP i **2014**. Men altså i alle tilfælde under de 3 pct. af BNP.

Hertil kommer, at den **strukturelle offentlige saldo** af regeringen i **2013** er opgjort til -0,2 pct. af BNP, altså på den pæne side af Finanspagtens krav på højst -0,5 pct. af BNP.

I 2010 var den strukturelle saldo opgjort til -1,7 pct. af BNP, **så forbedringen er på de krævede 1,5 pct. af den oprindelige henstilling fra EU.**

Vi er dog stadig underlagt proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, jf. **boks 1**.

Boks 1.

For Danmark gælder følgende: "Ifølge Danmarks EU-henstilling skal det faktiske underskud bringes holdbart under 3 pct. af BNP senest i 2013. Indfrielse af dette hovedkrav er tungtvejende for ophævelsen af EU-henstillingen. Det indebærer, at regnskabsbaserede tal fra Danmarks Statistik (verificeret af Eurostat) viser, at det offentlige underskud er bragt under 3 pct. af BNP i 2013, og at der ifølge EU-kommissionens forårsprognose i **2014** er udsigt til, at de offentlige underskud forbliver under 3 pct. af BNP i 2014 og 2015." *Økonomisk Redegørelse, side 18, maj 2013.*

Herudover skal vi i henhold til Kommissionens vurdering af de makroøkonomiske ubalancer forbedre beskæftigelsesegnetheden af personer "på kanten af arbejdsmarkedet" og forbedre erhvervsuddannelserne samt gennemføre folkeskolereformen. Hertil kommer, at vi skal øge konkurrencen i detailsektoren og bygge- og anlægssektoren samt øge effektiviteten af de offentlige tjenesteydelser.

I forhold til sidste års henstillinger (maj 2012²) er der nogle forbedringer.

Kommissionen har således (nær)læst regeringens **Konvergensprogram (2013) og Det nationale reformprogram (2013)**, begge fremsendt i april 2013, og på den baggrund fjernet henstillingerne fra sidste år om bl.a. at øge det langsigtede udbud af arbejdskraft ved en reform af førtidspensionsordningerne, der nu er gennemført.

² Jf. Document COM(2012) 304 final af 30.05.2012
http://www.euo.dk/upload/application/pdf/07aac0aa/COM_2013_350_DA_ACTE_f.pdf

Men hertil kommer, at hele spørgsmålet om at styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system nu er **taget ud** af henstillingerne i år. Kommissionen mener dog stadig, at spørgsmålet er aktuelt og bør holdes under **observation**.

Kommissionens anbefalinger fra **sidste år** vedlægges i **bilag 1**, hvor også henstillingerne fra i år kan ses. Det fremgår af bilaget, at henstillingerne i år (2013) er betydeligt mindre end sidste år (2012). Det fremgår endvidere af **bilag 2**, hvordan Kommissionen nærmere er kommet frem til resultatet.

3. Hvad med de andre EU-lande

20 EU-lande er under proceduren for uforholdsmæssigt store underskud. De syv lande, der **ikke** er med, er Sverige, Tyskland, Finland, Bulgarien, Estland, Luxembourg og Malta.

Men for yderligere fem lande, nemlig Italien, Letland, Litauen, Ungarn og Rumænien foreslår Kommissionen, at underskudsproceduren nu **afbrydes**. Som begrundelse for at afbryde tæller det forhold, at underskuddet på de offentlige finanser kommer under de 3 pct. i 2013 og 2014, samtidig med at det faktisk konstaterede underskud i 2012 er på 3 pct. eller derunder. I de nævnte lande (undtagen Ungarn) er proceduren endvidere startet i 2009, og underskudstallene for **2012 er nu de endeligt kendte tal**.

For **seks lande** er der imidlertid tale om, at de får **forlænget fristen** til at korrigere for et uforholdsmæssigt stort underskud. Det drejer sig om Spanien, Frankrig, Polen og Slovenien, der får forlænget fristen med **to år**. Holland og Portugal får forlænget med **et år**.

Kriterierne for en forlængelse er (kort), at medlemmerne skal have reageret på den oprindelige henstilling om at nedbringe underskuddet med "effektive aktiviteter". Uventede "økonomiske begivenheder" med meget alvorlige konsekvenser for medlemsstaten gør imidlertid, at underskuddet ikke kan nedbringes indenfor den givne tidsramme. Derfor forlængelsen.

4. Sammenfattende bemærkninger

I 2012 fik Danmark fem konkrete henstillinger. I 2013 er antallet af henstillinger nede på tre. Vi er ikke helt sluppet for underskudsproceduren endnu, idet de endelige tal for underskuddet på de offentlige finanser for 2013 ikke er opgjorte. Men det ser ud til, at vi er nær ved målet.

Hvis man ser på Kommissionens oversigt over **landespecifikke henstillinger for 2013-2014** (jf. tabel 1), fås et overblik over, hvor mange landespecifikke henstillinger (rødt felt) de enkelte medlemslande har fået i medfør af Det Europæiske Semester for 2013.

Tabel 1. Oversigt over landespecifikke henstillinger for 2013-2014
(Danmark markeres med X)

	Offentlige finanser				Finanssektoren		Strukturreformer					Beskæftigelse og socialpolitik				
	Sunde offentlige finanser	Pensions- og sundhedssystemer	Finanspolitiske rammer	Beskatning	Bankvæsen og adgang til finansiering	Boligmarked	Netværksindustrier	Konkurrence i service-sektoren	Offentlige tjenester og regulering	F&U og innovation	Ressource-effektivitet	Arbejds-markedets deltagelse	Beskæftigelsespolitik	Lønfast-sættelses-mekanismer	Segmen-tering af arbejds-markedet	Uddannelse
AT																
BE																
BG																
CZ																
DE																
DK																
EE																
ES																
FI																
FR																
HU																
IT																
LT																
LU																
LV																
MT																
NL																
PL																
RO																
SE																
SI																
SK																
UK																

Note: Kommissionens henstillinger for 2013-2014 fremlagt den 29. maj 2013. Cypern, Grækenland, Irland og Portugal bør gennemføre forpligtelser under EU's/IMF's finansielle bistandsprogrammer. Yderligere oplysninger findes på http://ec.europa.eu/europe2020/index_da.htm.

Det ses, at alle har en henstilling vedrørende "sunde offentlige finanser" (eller snarere mangel på "sundhed"). Det skyldes, så vidt det kan ses af Kommissionens dokument³, at aldringen af befolkningen i mange EU-lande udgør en stadig udfordring for den finansielle bæredygtighed.

Det er bemærkelsesværdigt, at Danmark klart er det EU-land, der har de færreste antal henstillinger blandt samtlige lande. Vi har kun fem henstillinger, og Holland seks henstillinger, som det næstlaveste.

Det gennemsnitlige antal henstillinger pr. medlemsland kan opgøres til 10 henstillinger ud af 16 mulige.

³ KOM(2013) 350 final. Det Europæiske Semester for 2013, landespecifikke henstillinger. Europa ud af krisen.
http://www.euo.dk/upload/application/pdf/07aac0aa/COM_2013_350_DA_ACTE_f.pdf

Så man kan måske konkludere, at Danmark set over en bred kam, er det land, der klarer sig bedst (eller har færrest samfundsøkonomiske problemer) indenfor den metode, der anvendes i Det Europæiske Semester.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer (3602) / Victoria Julie Jessen

Bilag 1. Henstillinger til dansk økonomi i perioden 2012-2013 og 2013-2014

2013

Kommissionen udtaler, at Danmark i perioden **2013-2014** træffer finanspolitiske beslutninger med henblik på at:

1. gennemføre budgetstrategien i 2013 som planlagt for at sikre korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013. Derudover gennemføre budgetstrategien for 2014 og frem med henblik på at sikre en passende finanspolitisk indsats for at opretholde den mellemfristede målsætning.
2. tage yderligere skridt til at forbedre beskæftigelsesegentheden for personer på kanten af arbejdsmarkedet, herunder personer med indvandrebaggrund, langtidsledige og lavt kvalificerede arbejdstagere. Forbedre kvaliteten af erhvervsuddannelserne med henblik på at nedbringe frafaldsprocenten og øge antallet af praktikpladser. gennemføre folkeskolereformen for at hæve uddannelsesniveaut og forbedre omkostningseffektiviteten i undervisningssystemet.
3. fortsætte indsatsen for at fjerne barriererne for konkurrence, bl.a. i detailsektoren og bygge- og anlægssektoren, og øge effektiviteten af de offentlige tjenesteydelser.

2012

Kommissionen henstiller, at Danmark i perioden **2012-2013** tager skridt til:

1. at gennemføre budgetstrategien som planlagt for at rette op det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013 og sikre den gennemsnitlige årlige strukturelle tilpasning, der er angivet i Rådets henstillinger under proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Derefter bør Danmark sikre en passende strukturel tilpasning til at gøre tilstrækkeligt fremskridt i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, herunder nå udgiftsreferencesatsen.
2. at øge det langsigtede udbud af arbejdskraft ved en gennemføre en reform af førtidspensionsordningen og ved i højere grad at målrette fleksjobordningen mod personer med nedsat arbejdssevne og forbedre beskæftigelsesmulighederne for personer med indvandrerbaggrund.
3. at implementere de bebudede foranstaltninger uden forsinkelse, forbedre omkostningseffektiviteten i uddannelsessystemet, nedbringe frafaldsprocenterne i den erhvervsfaglige uddannelsessektor og forøge antallet af praktikpladser
4. at fortsætte indsatsen for at fjerne hindringer for konkurrence inden for især den lokale servicesektor, detailsektoren og byggesektoren, herunder ved at åbne kommunernes og regionernes indkøb af tjenesteydelser op for konkurrence og sikre, at sanktionerne for overtrædelse af konkurrenceloven er tilstrækkelig afskrækkende.
5. at overveje flere forebyggende foranstaltninger med henblik på at styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system på mellemlang sigt, herunder ved at tage hensyn til resultaterne af Erhvervs- og Vækstministeriet igangværende undersøgelse af fordelingen af formue og gæld på tværs af husholdningerne og ved at tage realkreditsystemet og det kommende ejendomsskattesystem op til revision.

Bilag 2.

2012-forpligtelser	Sammenfattende vurdering
Landespecifikke henstillinger	
Landespecifik henstilling nr. 1: Gennemføre budgetstrategien som planlagt for at sikre korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2013 og nå den gennemsnitlige årlige strukturelle tilpasningsindsats, der er angivet i Rådets henstillinger i henhold til proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Derefter sikre en passende strukturel tilpasningsindsats med henblik på at gøre tilstrækkeligt fremskridt i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, herunder nå benchmarket for udgifter	Væsentlige fremskridt: - Finansloven for 2013 sigter mod at nå et underskud på 2½ i 2013 og 2¼ i 2014. - 2020-planen indeholder en mellemfristet målsætning om et strukturelt underskud på højst 0,5 % i 2020. - Budgetloven gennemfører foranstaltninger, der har finanspolitiske virkninger, og fastsætter et udgiftsloft på statsligt, kommunalt og regionalt plan.
Landespecifik henstilling nr. 2: Tage yderligere skridt til at øge det langsigtede udbud af arbejdskraft ved at gennemføre en reform af førtidspensionsordningen og ved i højere grad at målrette ordningerne for beskæftigelse med offentlige tilskud (fleksjobordningen) mod personer med nedsat arbejdsevne og forbedre beskæftigelsesegnetheden for personer med indvandrerbaggrund.	Væsentlige fremskridt: - Indkomstskatten er blevet sænket med skattereformen fra foråret 2012. - Reform af førtidspensions- og fleksjobordningen med etableringen af rehabiliteringsteams, og hvor aldersgrænsen for at modtage førtidspension eller indgå i fleksjobordningen hæves til 40 år. - Akutpakke, der sigter mod at skabe jobmuligheder for langtidsledige. - Regeringens forslag til en reform af kontanthjælpen [også under landespecifik henstilling nr. 3].
Landespecifik henstilling nr. 3: Uden forsinkelse at gennemføre de bebudede foranstaltninger for at forbedre omkostningseffektiviteten i uddannelsessystemet, nedbringe frafaldsprocenterne, navnlig i den erhvervsfaglige uddannelsessektor, og forøge antallet af	Visse fremskridt: - Finansloven for 2013 indeholder yderligere

praktikpladser.	2,9 mia. DKK [0,4 mia. EUR] til almen uddannelse og erhvervsuddannelse. - Der er nedsat et erhvervsuddannelsesudvalg, som skal komme med forslag til (forventet i foråret 2013), hvordan kvaliteten af ungdoms- og erhvervsuddannelserne kan forbedres, hvordan der kan skabes flere praktikpladser og indføres en velfungerende ungdomsuddannelsesgaranti. Den nye ungdomsreform indeholder instrumenter til at støtte de svagere elever i ungdomsuddannelsessystemet. - Planerne om en folkeskolereform omfatter bl.a. at øge antallet af timer, som eleverne (6-15 år) tilbringer i skolen. - Regeringen fremlagde i februar et forslag til en SU-reform. - Den nye innovationsstrategi omfatter også uddannelsesmæssige foranstaltninger.
Landespecifik henstilling nr. 4: Fortsætte indsatsen for at fjerne hindringer for konkurrence inden for især lokale tjenesteydelser, detailsektoren og byggesektoren, herunder ved yderligere at åbne kommunernes og regionernes indkøb af tjenesteydelser op for konkurrence og sikre, at sanktionerne for overtrædelse af konkurrencelovgivningen i tilstrækkelig grad har afsmittende virkning.	Visse fremskridt: - Der er nedsat en produktivitetskommission som skal komme med anbefalinger til regeringen inden udgangen af 2013 til, hvordan der kan sættes gang i konkurrenceevnen. - Regeringen har opdateret konkurrenceloven og indført mere præventive straffe med højere bøder og muligheden for fængselsstraffe. Se også de to andre søjler af det konkurrencepolitiske udspil. - Hvad angår fjernelse af barriererne for

	konkurrence i detailsektoren, er den danske lukkelov ophævet, og butikkerne kan nu holde åbent, når de vil. Der findes dog stadig visse begrænsninger i detailtjenestesektoren og konkurrencemæssige flaskehalse i forbindelse med ydelse af lokale offentlige tjenester.
Landespecifik henstilling nr. 5: Overvej flere forebyggende foranstaltninger med henblik på at styrke stabiliteten på boligmarkedet og i det finansielle system på mellem- og lang sigt, herunder ved at tage hensyn til resultaterne af Erhvervs- og Vækstministeriets igangværende undersøgelse af fordelingen af formue og gæld på tværs af husholdningerne og ved at tage ejendomsværdibeskatningssystemet og det kommunale ejendomsskattesystem op til revision.	Visse fremskridt: - Undersøgelsen af fordelingen af formue og gæld i husholdningerne blev offentliggjort af Erhvervs- og Vækstministeriet i januar. Ifølge konklusionerne udgør husholdningernes gæld ikke en stor økonomisk risiko, idet gælden er koncentreret i husholdninger med de højeste indkomster, som er godt rustet til at håndtere eventuelle rentestigninger. - Regeringen har indført en mærkningsordning, hvorefter realkreditlånene mærkes med rød, gul eller grøn (som en lyskurv) alt efter risiko. - Regeringen har formaliseret de eksisterende krav om, at låntagere kun kan optage variabelt forrentede eller afdragsfrie lån, hvis de er kvalificerede til et fastforrentet lån med afdrag. - Selv om den kommunale grundskyld fortsat justeres hvert andet år for at afspejle markedsværdien, har ejendomsværdiskatterne været fastfrosset i nominelle termer siden 2002. Regeringen har ikke givet udtryk for at ville ændre ejendomsværdibeskatningssystemet.